

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בסעודה שלישית פרשת תזריע (החודש) תשע"ו לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון תתקי"ד

רק כשהממון נרכש בדרכים כשרות והגונות, כי אז יוצא שהאדם מאבד את ממונו שלו, ועל ידי כך הוא מקבל את עונשו. אבל אם הממון הוא גזול ועשוק ואיננו בכלל קנינו של האדם, אזי אין בכוחו להציל מעונשו. יוצא איפוא, שאילו לא חטא הגזל והחמס של אנשי דור המבול, לא היו נידונים מיד לכליה, אלא היו נענשים תחלה בממונם, שכן 'אין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחילה'. אבל מכיון שהיה ממונם גזול, נחתם מיד גזר דינם ל'הנני משחיתם את הארץ'. וזהו גם משמעותו של הפסוק (ירמיה יז-יא) עושה עושר ולא במשפט בחצי ימיו יעזבנו, מי שעשה לו עושר שלא בדרכים כשרות, עליו לשלם בחייו בעד עונותיו, מאחר שאין כספו עשוי לשמש לו כופר נפש ע"כ.

והנה בפרשת קרבנות נאמר, אדם כי יקריב מכם קרבן לה' (ויקרא א-ב), וברש"י אדם למה נאמר, מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל, שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל (ויקרא ב-ז) ע"כ. ואם כן מי שאינו מדקדק על ממונו להיות משאו ומתנו באמונה, יש בו פגם בהמדה של 'אדם', שלא היה בממונו סרך של גזל. ואז יתכן שיתחילו הנגעים אצלו בנגעי בשר, ולא בבגדו וביתו שאינם שלו. ועל כן אמר 'אדם' כי יהיה בעור בשרו שאת, שכאשר מתחיל הנגעים באדם, הסיבה לזה הוא, שיש אצלו פגם בהמדה שהיה באדם הראשון, על כן פוגע הנגע צרעת תיכף בעור בשרו.

*

עוד יש לומר, כי היסורין הבאים על החטא יש בהם שני סוגים, חדא, לעוררו לתשובה, והוא כאשר האדם אינו משים אל לבו תכלית ימי חייו שהוא לעבוד את קונו, ומשוקע הוא בעניני עולם, אכילה ושתייה ומסחר, אז ה' שולח אצלו נגע

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת, והיה בעור בשרו לנגע צרעת, והובא אל אהרן הכהן וגו' (וי-ב). המפרשים הקשו, הלא יש כמה תוארים לאדם, איש, אנוש, גבר, אדם, ותואר אדם הוא היותר חשוב שבכולם, על דרך אומרים (בבא מציעא קיד). אתם קרויין אדם ואין עכו"ם קרויין אדם. ולמה נקט כאן התואר היותר חשוב. וגם הנגינה היא רביעי, לרמז שבכוונה נקט כאן התואר הרביעי שיש על בני אדם. ובאלשיך הק' הקשה עוד, למה סיים 'והיה' בעור בשרו לנגע צרעת, שאמרו חז"ל (ויקרא יא-ז) אין והיה אלא לשון שמחה, ולשמחה מה זו עושה במה שיש בעור בשרו נגע צרעת.

ונראה דהנה איתא במדרש בפרשתנו (ויקרא יז-ד) אין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחלה וכו', ואף נגעים הבאים על האדם, תחלה הן באים בביתו, חזר בו טעון חליצה, ואם לאו טעון נתיצה. הרי הן באים על בגדיו, חזר בו טעון כביסה, ואם לאו טעון שריפה. הרי הם באים על גופו, חזר בו יטהר, ואם לאו בדרך ישוב ע"כ. ולפי זה יש לדקדק דהוי ליה להתחיל פרשת נגעים בנגעי בתים, ולמה הפך הסדר להתחיל בנגעי אדם.

ויש לומר דהנה מצינו בדור המבול, ויאמר אלקים קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס מפניהם (בראשית ו-ג). וברש"י לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל (סנהדרין קח). ע"כ. והקשו המפרשים הלא עבירות חמורות יותר היתה בהם, כי השחית כל בשר דרכו על הארץ, וכל מקום שאתה מוצא זנות, אנדרלמוסיא באה לעולם, ולמה נחתם גזר דינם רק על הגזל. וכתוב במלא העומר לפרש, דבאמת אין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחלה, ובתחילה מענישים לאדם ברכושו, ורק לאחר שאין זה מועיל, מענישים את האדם בנפשו הוא. ואם כן תקשה, למה התחיל עונשו של דור המבול מיד ב'אמחה את האדם'. אך באמת אין ממונו של אדם עשוי להציל את בעליו,

או הפסד בממונו או בגופו, ואז מתעורר לשוב ולחלות פני קונו, כי כן הוא דרך בני אדם להתעורר בעת כזה. והוא על דרך אומרם (ברכות ה.) אם רואה אדם שיסורין באים עליו יפשפש במעשיו שנאמר (איכה ג-מ) נחפשה דרכינו ונחקרה ונשובה ע"כ. והנה יסורין כאלו הבאים לעוררו, הם ממדת רחמי ה', כמי שהולך במקום שיש נזק ומעוררין אותו שיהא זהיר בהליכתו. ואז אין 'בעל הרחמים' פוגע בנפשות תחלה, כי אם יכולין לעוררו בנגעי בתים או בגדים למה יגעו בגופו, הלא יתכן שיתעורר גם מהפסד בביתו ומסחרו.

אבל יש גם סוג שני, והם נגעים הבאים כבר כעונש למרק את חטאיו, וכמו במלכותא דארעא יש חטאים שעונשן בממון, ויש במאסר, ויש בנטילת נפש, כן במלכותא דרקיע יש חטאים שעונשן קשה שנוגע בנגעי אדם תיכף, כי עונשים באים ממדת הדין ולא מבעל הרחמים. ולכן בחטא המבול שבא המבול לעונש על חטאם, אחר שעוררם נח מאה ועשרים שנה בבנין התיבה, ולא אבו לשמוע (רש"י ו-ד), או יתכן שיפגע העונש בנפשות תיכף. וזהו ויאמר 'אלקים' לנח קץ כל בשר בא לפני, זהו כבר עונש הבא ממדת הדין, ורק בעל הרחמים אינו פוגע בנפשות תחלה. ולכן 'קץ כל בשר', מה שבדרך כלל פוגע ה' בהאדם רק בסופו, והיינו נגעי אדם, 'בא לפני', כעת אני מתחיל בזה תיכף, והם נענשים תיכף במי המבול לשחת כל בשר מפני רוע מעלליהם. - ואם כן בנגעים הבאים כבר על האדם לעונש, שפיר יתכן שתהא ההתחלה בנגעי אדם תחלה.

*

אך יש לומר עוד בזה, ונקדים תחלה במה שמצינו בישראל בכניסתם לארץ ישראל, שאמר הכתוב (במדבר כא-יד) על כן יאמר בספר מלחמות ה', את והב בסופה ואת הנחלים ארנון וגו', וברש"י על כן יאמר, על חנייה זו ונסים שנעשו בה יאמר בספר מלחמות ה', כשמספרים נסים שנעשו לאבותינו, יספרו את והב וגו', את אשר יהב להם והרבה נסים בים סוף וכו', ומה הם הנסים, ואשד הנחלים, תרגום של שפך אשד, שפך הנחלים, שנשפך שם דם של אמוריים, שהיו נחבאים שם, לפי שהיו ההרים גבוהים, והנחל עמוק וקצר, וההרים סמוכים זה לזה, אדם עומד על ההר מזה, ומדבר עם חבירו בהר מזה, והדרך עובר בתוך הנחל. אמרו אמוריים, כשיכנסו ישראל לתוך הנחל לעבור, נצא מן המערות בהרים שלמעלה מהם, ונהרגם בחצים ואבני בליסטראות. והיו אותן הנקעים בהר של צד מואב, ובהר של צד אמוריים היו כנגד אותן נקעים כמין קרנות ושדים בולטין לחוץ, כיון שבאו ישראל לעבור, נודעו זה ההר של ארץ ישראל כשפחה היוצאת להקביל פני גבירתה, ונתקרב לצד הר של מואב, ונכנסו אותן השדים לתוך אותן

נקעים והרגום. וזהו אשר נטה לשבת ער, שההר נטה ממקומו ונתקרב לצד גבול מואב ונדבק בו, וזהו ונשען לגבול מואב. משם בארה, משם בא האשד אל הבאר, כיצד, אמר הקב"ה מי מודיע לבני הנסים הללו, המשל אומר, נתת פת לתינוק הודיע לאמו. לאחר שעברו, חזרו ההרים למקומם, והבאר ירדה לתוך הנחל, והעלתה משם דם ההרוגים וזרועות ואיברים, ומוליכתן סביב המחנה, וישראל ראו ואמרו שירה (תנחומא כ) ע"כ.

אמנם בגמרא (ברכות נד.) פירשו באופן אחר, תנא את והב בסופה, שני מצורעין היו, דהוו מהלכין בסוף מחנה ישראל, כי הוו קא חלפי ישראל אתו אמוראי עבדי להון נקירותא [מערות, מעברות נחלי ארנון עמוק בין שני הרים גבוהים, והיו ישראל צריכים לעבור באותו עמוק, עשו אמוריים מערות בצדי ההרים] וטשו [נחבאו] בהון, אמרי כי חלפי ישראל הכא נקטלינו. ולא הוו ידעי דארון הוה מסגי [עובר] קמייהו דישראל, והוה ממייך להו טורי מקמייהו [משפיל הרים, ומתפשטין זה לצד זה עד שהעמק שוה]. כיון דאתא ארון אדבקו טורי בהדי הדדי וקטלינו, ונחת דמייהו לנחלי ארנון. כי אתו את והב חזו דמא דקא נפיק מביני טורי [כשחזרו ההרים למקומן], אתו ואמרי להו לישראל, ואמרו שירה, היינו דכתיב ואשד [ושפך] הנחלים אשר נטה לשבת ער [ההר שבעבר העמק נטה ונתפשט לצד חברו, ההר אשר לצד עבר מואב, ושם ארץ מואב ער] ונשען לגבול מואב ע"כ. ולפי זה, את והב, הם שמות שני המצורעין (והאות ו' שבתיבת והב, היא ו' החיבור. צ"ח). והם הודיעו לישראל את הנסים שנעשו בארנון, כי בני ישראל לא הרגישו זאת בעברם שם, רק המצורעין שהלכו בסוף המחנה הודיעו זאת להם.

ומגמרא זו יש להביא לכאורה ראיה, למה שכתוב בדברי יואל (פ' בשלח דף שמן) וז"ל והנה מעולם היה קשה לי, דמצינו בחלוקת הארץ שנתחלקה ארץ ישראל לשבטים לבד, כמו שכתוב (במדבר כו-נד) לרב תרבה נחלתו וגו', ולא תסוב נחלה ממטה למטה וגו' (שם לו-ט), ולא מצינו שניתנה חלק בארץ גם לערב רב, והם היו הרבה יותר מישראל, ואפוא היה מקום נחלתם בארץ ישראל. אולם ראיתי באור החיים הק' (פ' תשא) שכתב וז"ל ונראה כי כל ערב רב שהיו אז בשעת העגל מתו בחרון אף, כי הסכים משה רבינו על כלותם, ולא ביקש רחמים כי אם על ישראל ע"ש, הגם שבזוהר הק' משמע שהיו עוד מהערב רב גם אחר מעשה העגל, אולם נצטרך לומר דמתו אחר כך במ' שנה שהיו ישראל במדבר, ולא באו לארץ ישראל, כי לא מצינו שהיו בין באי הארץ ע"כ.

ומעתה אי נימא דחלק מהערב רב נכנסו עם ישראל לארץ, הרי גם הערב רב לא היו בתוך ענני הכבוד, והיו

מחוץ למחנה (וזה"ק ח"ב קצא:), ואם כן למה הוצרכו לשני המצורעין שיודיעו נסי נחל ארנון, הלא גם הערב רב ראו זאת, ולמה הדגיש הכתוב שמות שני בני אדם, את והב. אלא על כרחק שאז בכניסת הארץ כבר מתו כל בני הערב רב, ולא נשארו מחוץ למחנה אלא שני אנשים בלבד שהיו מצורעין, שהם היו בסוף המחנה.

אך יש להבין, איך סיבבו מן השמים שהגילוי של הנסים בנחל ארנון תבוא על ידי מצורעים הנמצאים מחוץ למחנה, הלא מגלגלין זכות על ידי זכאי ולא על ידי חייב (שבת לב.), ואיך התגלגל על ידי מצורעים לזכות את ישראל בשירה על נסי נחל ארנון. ובאמת גם פשטא דקרא משמע דהיו אז כל הדור זכאים, שהרי אמר הכתוב (שם כ-כב) ויבואו בני ישראל כל העדה, וברש"י כולם שלמים, ועומדים ליכנס לארץ, שלא היה בהן אחד מאותם שנגזרה גזירה עליהם, שכבר כלו מתו מדבר וכו' ע"ש. ומשמע שכל העדה היו כבר שלמים, ואיך היו בהם שני מצורעים.

ונראה דאיתא בגמרא (ברכות שם) אם רואה אדם שיסורין באין עליו יפשפש במעשיו וכו', ואם תלה ולא מצא בידוע שיסורין של אהבה הם שנאמר (משלי ג-ב) כי את אשר יאהב ה' יוכיח [הקב"ה מייסרו בעולם הזה בלא שום עון, כדי להרבות שכרו בעולם הבא יותר מכדי זכיותו] ע"כ. הרי לנו כי גם בצדיקים גמורים יתכן יסורין הבאים מאהבת ה' אליהם. ומבואר בגמרא שם דיש אופנים שגם נגעים הם מיסורין של אהבה. ואיתא במשנה (נגעים ז-א) אלו בהרות טהורות, שהיו בו קודם מתן תורה. והקשה בשאלות שלום על השאלות (פ' מצורע) דהאי דינא היכי משכחת לה, הא איתא במדרש (במדב"ר פ' נשא) שנתרפאו כולם בשעת מתן תורה, והגם שבחטא העגל חזרו למומן, הרי זה נגע חדשה. וכתוב בישמח משה בפרשתנו, דמסתבר דרק נגעים שבאו מחמת עון נתרפא במתן תורה, דאז נמחל להם הכל, אבל מה שהוא מאהבה, מהיכי תיתי יגרע אהבתו ויתרפא, ושפיר שייך דינא דמתניתין ע"ש. ועל דרך זה ביאר בעל הלב שמחה מגור זצ"ל, הא דאיתא במשנה (נגעים ג-ב) דחתן שנראה בו נגע נותנים לו שבעת ימי המשתה, והלא חתן מוחלין לו כל עונותיו (ירושלמי ביכורים ג-ג), ומנין לו נגעים. אך יתכן בנגעים של אהבה ע"כ.

ומעתה שפיר יש לומר דשני המצורעין הללו, את והב, שהלכו בסוף המחנה, היו צדיקים גמורים, ובאו עליהם נגעים ליסורין של אהבה, ולכן נתגלגל זכות על ידי זכאי, לפרסם לישראל נסי נחל ארנון. והנה חז"ל (קידושין ל:) דרשו, מאי כי ידברו את אויבים בשער (תהלים קכו-ה), אמר רבי חייה בר אבא אפילו האב ובנו, הרב ותלמידו, שעוסקין בתורה

בשער אחד, נעשים אויבים זה את זה [מתוך שמקשים זה לזה ואין זה מקבל דברי זה], ואינם זויים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה, שנאמר את והב בסופה, אל תקרי בסופה אלא בסופה [הכי דריש לה, ספר מלחמות, מלחמה שעל ידי ספר, אהבה יש בסופה] ע"כ. הרי דדרשו 'את והב' שפירושו אהבה. [ויש לומר מפני שביחד הם אותיות ואהבת], וכמו כן המצורעין הללו, את והב, באו עליהם הנגעים כיסורין של אהבה. והרי רבי מאיר דייק בשמא (יומא פג:), ולכן נקראו בשם את והב, כי זה היה תפקידם בחייהם, להיות מתייסרים ביסורין של אהבה, להיות בסוף המחנה, כדי שיוכלו לבשר לישראל הנסים שנעשו להם.

ולפי זה יש לומר, דהא דאין בעל הרחמים פוגע בנפשות תחלה, זהו כאשר הנגעים באים על החטא, או היסורין באים בהדרגה מקל אל החמור, ומתחלת בבתים ומסיימת באדם, אבל כאשר הם באים על הצדיק ליסורין של אהבה, שפיר יתכן שיהיו הנגעים מתחילין בנגעי אדם. ולכן כאשר הכתוב מתחיל פרשת הנגעים בנגעי אדם, שזהו רק בצדיקים, על כן אמר 'אדם' כי יהיה בעור בשרו וגו', שהצדיק מתואר בתואר היותר חשוב, שהוא תואר אדם. וכאשר הצדיק מתייסר ביסורין של אהבה, 'והיה' בעור בשרו לנגע צרעת, אין והיה אלא שמחה, הוא מקבלו מתוך שמחה, והוא גם שמח שנבחר להיות אהובו של ה', כי את אשר יאהב ה' יוכיח, ושמח על חלקו בעולם הבא שיזכה בזה.

*

אמנם יש עוד סוג של יסורין, אשר בסופו רואה שהוא לטובתו, והוא שמח למפרע בהיסורין שלו. והוא על דרך שאמרו (נדה לא.) דרש רב יוסף מאי דכתיב (ישעיה יב-א) אודך ה' כי אנפת בי [מפני שכעסת עלי אני מודה לך שלטובתי היה] ישוב אפך ותנחמני, במה הכתוב מדבר, בשני בני אדם שיצאו לסחורה, ישב לו קוץ לאחד מהן [ולא יכול לצאת], התחיל מחרף ומגדף, לימים שמע שטבעה ספינתו של חבירו בים, התחיל מודה ומשבח, לכך נאמר ישוב אפך ותנחמני. והיינו דאמר רבי אלעזר, מאי דכתיב (תהלים עב-יח) עושה נפלאות לבדו וברוך שם כבודו לעולם, אפילו בעל הנס אינו מכיר בניסו [הוא לבדו יודע שהוא נס, אבל בעל הנס אינו מכיר] ע"כ.

ונסים כאלו יש לכל אחד מידי יום ביומו, והמה נסים נסתרים, אשר על זה אנו אומרים בתפלה, מודים אנחנו לך וכו', ועל נסיך ונפלאותיך וטובותיך שבכל יום. ובבית הלחמי פירש בזה, מה שאומרים (בתפלת נשמת) 'ולך לבדך' אנחנו מודים, שלא רק על הנסים שאנו מכירים אנו מודים, אלא גם על הנסים אשר רק הקב"ה בעצמו יודע, ואין בעל הנס

לנו שכמה פעמים תכלית הצרעת הוא כדי שיצמח מזה אחר כך טובה רבה, שעל ידי שהיו מצורעין באו לבשר בשורתן של ישראל, ולהתגלגל זכות על ידי זכאי. והנה את והב בגימטריא 'זאת', ונרמז באותיותיה, 'את' ז' (עולה הב). ופרשה זו של את-הב תהיה תורתו של המצורע ביום טהרתו, כאשר עושה חשבון לנפשו על הנוק וההפסד שנגרם לו בימי צרעתו שישב בדד, יזכיר עצמו מה שאירע במצורעין הללו, שבסופו נתגלה הטובה שהיה טמונה בוה.

*

ונמשיך הדברים לחג הפסח, שענינו הוא פה-סה, לספר הנסים והנפלאות שעשה ה' עמנו, שזהו תכלית כל

בריאת האדם, וכמבואר ברמב"ן (שמות יג-טז) שנאמין באלקינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין א-ל עליון חפץ בתחנותים מלבד שידע האדם ויודה לאלקיו שבראו וכו' ע"ש. וכן אומר הכתוב (ישעיה מג-כא) עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו.

והנה האות על זה שרוצה ה' שיתפרסמו הנסים שעשה עמנו ולהודות לו, יש ראייה חותכת מאת והב, שסיבב ה' שילכו מחוץ למחנה כדי שיתגלה לפניהם הנסים של נחל ארנון, וימסרו זאת לישראל שיוכלו לומר שירה, כי ישראל אז היו בבחינת אין בעל הנס מכיר בניסו, שלא הרגישו הנס בעת עשייתם. ועל כן אמר הכתוב (שם) על כן יאמר בספר מלחמות ה' את והב בסופה, שהמאורע שנעשה אז בנחל ארנון, יאמר בספר מלחמות ה', יאמרו זאת כאשר יספרו ניסי יציאת מצרים שנלחם ה' אז להם במצרים (שמות יד-כה), וה' איש מלחמה ה' שמו (שם טו-ג), וכאשר יספרו מלחמות ה', יאמרו גם כן 'את והב בסופה', שסיבב ה' שהם יהיו בסוף המחנה כדי שיוכלו להודיע ניסי ה', הרי לנו כי רצון ה' הוא שיתגלה ויתפרסם ניסי ה'.

וזהו שאמר כתוב, זאת חקת הפסח (שם יב-ג), כי חקת הפה-סה, לספר ניסי ה', יש לנו ראייה על חשיבותו מ'זאת' הרומזת על את והב כנ"ל. וכאשר ישאלך בנך מחר לאמור מה 'זאת' (יג-ד), מהו ענין 'זאת' הנאמר בפסח, ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים מבית עבדים, ויש לנו לפרסם ולספר תהלות ה', כמו שלימד אותנו המאורע של את והב, שפירסמו ניסי ה' בנחל ארנון.

מכיר בניסו, גם על זה אנו מודים לך ע"כ. ולדוגמא בעובדא זו, שכאשר שומע שטבע ספינתו בים, מתחיל להודות ולשבח, ומזה הוא אם לא הגיע זאת לאזנו לשמוע, וכי זה מגרע הנס שנעשה לו. והרי זה מעשים בכל יום, שהאדם מסתלק מאומנתו ונשאר בלי פרנסה, והוא מצטער, ובסופו עבור זה התחיל לבנות לעצמו עסק משא ומתן ומתעשר ממנו, ומתברר לו החסד שנעשה עמו אז, וצערו היה בחנם. או אם צריך להסתלק מדירתו, ועבור זה נעקר ממקומו, ושם נתעלה בקנין דירה ובסידור פרנסה באופן אחר, והצליח פי כמה, ומתברר לו שהיה צריך להיות שמח מהצער הקטן, שנגרם לו על ידי זה ישועה גדולה.

ועל דרך זה היה בשני המצורעין הללו את והב, שנתייסרו בנגעים והוצרכו עבור זה להיות מחוץ למחנה, שני אנשים בודדים מופרשים מאחיהם, ובודאי שהיו מצטערין על מצבם. אבל בסופה נתגלה שכל זה היה הכנה שיוכלו לבשר הבשורה של הנסים להכלל ישראל, שיאמרו עליה שירה. ולולי הם לא היינו יודעים כלל מהנסים של נחל ארנון. וחכו אשר שמם נזכר בתורת ה' שהם גילו את הנסים, שהכתוב מזכירם את והב בסופה, ולא באו הנגעים כדי לייסרם, אלא לזכותם שעל ידם יתגלו ניסי ה'. ובנגעים כאלו אין בוה הכלל שבעל הרחמים אינו פוגע בנפשות תחלה, כי נגעים כאלו לא באו לעונש אלא לפי הצורך והמקום והזמן. ו'אדם' כי יהיה בעור בשרו שאת וגו', כאשר זה מתרמי תיכף בלי ההתחלה של נגעי בתים ובגדים, זהו לסימן שבסופו יתגלה ממנה טובה, 'והיה' בעור בשרו לנגע צרעת, שבסופו יהיה שמח מהתועלת שהגיע על ידו.

ודבר זה יתכן בכל מצורע, שעל ידי נגעו הוצרכו לשלחו חוץ משלש מחנות, ולא היה רשאי ליכנס חזרה לתוך העיר המוקף חומה, ועל ידי זה לפעמים אבד פרנסתו, כאשר היה נמשך צרעתו לחדשים ושנים, ולפעמים גם לעקור מעירו לעיר אחרת שאינו מוקף חומה. ולבסוף סידר עצמו שם והצליח בשינוי המקום בעשירות ובהרווחה וכבוד וכו', ואז נותן הודאה לה', אודך ה' כי אנפת בי, שנתגלה לו חסד ה' שהיה עמו במה שנצטרע ושוב נתרפא.

ונראה לרמז דזהו שאמר הכתוב, זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו (יד-ב). כי פרשה זו של 'את והב' מורה

הגליון הזה נתנדב על ידי

מזה"ר ר' חיים צבי וועכטער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסיו בנו למזל טוב	מזה"ר ר' חיים ניסן טויבער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו למזל טוב	הרה"ג ר' בנימין ברייער שליט"א דמ"ץ בית מדרשו זכרון יהודה לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת נכדו למזל טוב
מזה"ר ר' יואל מייזעלס הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו לעול התורה והמצות	מזה"ר ר' ישראל לעפקאוויטש הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למזל טוב	מזה"ר ר' דוד לייב פאלל הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למזל טוב
מזה"ר ר' שלמה יצחק ערפס הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למזל טוב		